Aplink vienuolyną fiksuotas 0,6–1,5 m storio XVII–XX a. kultūrinis sluoksnis su to laikotarpio radiniais. Tyrimų metu aptikti radiniai perduoti Kupiškio etnografijos muziejui, kur saugomi visi Palėvenės vienuolyno tyrimų metu rasti radiniai.

The Dominican Monastery in Palėvenė

In 2017, a field evaluation (a total of 6 m^2) was conducted at the 17th–18th-century Dominican monastery in Palėvenė. It was established that the foundation of a former buttress had been discovered at the SW corner of the N building. The currently visible buttress was built during the Soviet era. The older, original buttress was 78 cm wider. Several stones from former paving were discovered at a depth of roughly 70 cm at the place where the S and E buildings meet in the inner courtyard. A 70 cm thick layer of brown clayey soil with brick fragments was excavated below that. Several isolated shards of 17th–18th-century glass bottles were found in this layer.

An archaeologically valuable cultural layer was also discovered outside the E building. This layer contained several sherds of household pottery and shards of glass bottles as well as one shard from a clear wineglass engraved with the Christogram letters HS (Fig. 1). A 0.6–1.5 m thick, 17th–20th-century cultural layer with contemporaneous finds was recorded around the monastery.

1 pav. Taurės su kristograma šukė. R. Šmigelsko nuotr.

Fig. 1. The shard of a glass with the Christogram.

0 3 cm

Daiva Jazbutytė

Vienuolyno oficinos Kražiuose žvalgomieji tyrimai 2016 m.

2016 m. Kražiuose, Kolegijos g. 3 sklype (Kelmės r.) vykdyti žvalgomieji tyrimai, siekiant nustatyti, ar sklype yra išlikę buvusio užstatymo fragmentų. Minėtas sklypas yra Kražių miestelio istorinės dalies (UK 17089) bei senojo miesto dalies (UK 13012) teritorijoje. Remiantis turimais istoriniais planais, šioje vietoje yra buvusi XVIII a. vienuolyno oficina. Pagal matomas senas plytas galima spręsti, kad ant jos pamatų pastatytas šiuo metu stovintis kitas pastatas. 2016 m. archeologinius tyrimus minėtame sklype taip pat vykdė D. Zubrickas (Kolegijos g. 3). Jų metu 70–80 cm gylyje buvo aptiktas XVII–XVIII a. kultūrinis sluoksnis (*ATL 2016 metais*, 2017, p. 313).

Žvalgomųjų tyrimų metu buvo ištirta viena 10x1 m dydžio perkasa ir 2x1 m dydžio šurfas. Jis kastas siekiant nustatyti kultūrinių sluoksnių sudėtį bei norint įsitikinti, ar neišliko mūras spėtinoje oficinos vietoje. Iš viso ištirtas bendras

1 pav. XVII–XVIII a. mūras. D. Jazbutytės nuotr.

Fig. 1. A 17th–18th-century masonry wall.

2 pav. XVI a. plokštinio koklio fragmentas. D. Jazbutytės nuotr.

Fig. 2. A fragment of a 16th-century panel stove tile (Blattkachel).

0 3 cm

12 m² plotas bei inventorinta 18 vienetų XVI–XVIII a. archeologinių radinių.

Perkasos 1 ŠR dalyje 20–50 cm gylyje aptiktas anksčiau čia stovėjusio pastato pamatas (1 pav.). Išlikusi dalis yra apie 5,8 m ilgio. Pamatas sukrautas iš raudono molio plytų, rištų kalkiniu skiediniu, jis atitinka greta stovinčio pastato sienos orientaciją. Tai patvirtina prieš tyrimus iškeltą prielaidą, kad sklype stovintis pastatas statytas ant buvusios oficinos pamatų. Sluoksniuose virš pamato aptikta permaišytų (XVI?) XVII–XX a. datuojamų radinių: kaltinė vinis, buitinės keramikos, stiklinio butelio fragmentai. Greta pamato aptiktas išskirtinis radinys – XVI a. plokštinio koklio šukė (2 pav.).

Už mūro, ties perkasos centru atidengtas netašytų nuo 13x10x7 cm iki 20x14x9 cm dydžio lauko akmenų netvarkingas paviršius. Pagal vaizdą tai galėtų būti pasklidusio grindinio liekanos arba nuvirtusio pastato pamato dalis. Tiriant jie neardyti, tik užfiksuoti.

Tirtame šurfe po velėna iki 1,5 m gylio fiksuoti permaišyti kultūriniai sluoksniai su XVII–XX a. datuojamais radiniais: keramikos, koklių fragmentais. Giliau fiksuotas tamsesnės juodos spalvos žemės sluoksnis, po kuriuo pasirodė įžemis – gelsvas smėlis.

The 2016 Field Evaluation of the Monastery Officina in Kražiai

In 2016, an evaluation was conducted on the plot at Kolegijos St. 3, Kražiai, in order to more precisely locate the monastery's former 18th-century officina building. During it, a 17th–18th-century foundation (Fig. 1), which corresponds with the monastery's officina location known from historical plans, was discovered. 16th–20th-century finds were discovered in the vicinity of the foundation (Fig. 2).

Vida Kliaugaitė

Simno Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčios šventorius

2017 m. Simno Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčios (UK 852) (Alytaus r., Simno sen.) parapija pradėjo statyti taką bažnyčios šventoriuje neatlikusi būtinųjų archeologinių tyrimų. Mechanizuotai šalinant velėną ir esamas dangas, buvo atidengti žmonių kaulai iš suardytų palaidojimų. Tako įrengimo darbai buvo sustabdyti ir gegužės–liepos mėnesiais atlikti tyrimai.

Gynybinių elementų turinti Simno bažnyčia pradėta statyti 1520 m. Statybos ir gausių rekonstrukcijų darbai truko kelis šimtmečius, tačiau ankstyvojo renesanso bruožų išliko. Tai seniausias Sūduvoje esantis architektūros paminklas. Bažnyčios rūsiuose ir šventoriuje mirusieji laidoti iki pat 1858 m., kai miesto kapinėms buvo išskirtas sklypas netoli bažnyčios, vadinamoje „dvarciškėje", kitame Dovinės (Spernios) upės krante.

Simno Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčios šventoriuje archeologiniai tyrimai vykdyti tik 1992 m. Vadovaujant D. Baliliūnaitei nustatyta, kad bažnyčios pamatai įkasti į 1,6–2,1 m gylį, kultūriniai sluoksniai supiltiniai, datuojami XVI–XX a. Aptikti 8 kapai, 3 iš jų datuoti XVII a. pabaiga (*ATL 1992 ir 1993 metais*, 1994, p. 208–210).